

ZINĀTNES DZĪVES HRONIKA

Jūnijs

2. jūnijā LZA izbraukuma sēde Turaidas muzejrezervātā (*Zinātnes Vēstnesis*. 2011. 11. jūl.).

3. jūnijā LZA mazajā zālē notika LLMZA kopsapulce, atskaiti par darbu 2008.–2011. g. nolasīja LLMZA prezidente, LZA akadēmiķe *Dr. habil. oec.* Baiba Rivža. Par LLMZA prezidenti atkārtoti ievēlēja B. Rivža.

LU Akadēmiskajā bibliotēkā, Rūpniecības ielā 10, V. Karazina Harkovas Nacionālās universitātes Novadpētniecības centrs aicināja uz grāmatas “Latiši na Harkovščine” (“Latvieši Harkovas novadā”. Arhīvu dokumentu krājums) atvēršanas svētkiem.

4. jūnijā RTU Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātei (DITF) — 50 gadi.

6. jūnijā divi apgādi izdevuši Korāna interpretācijas latviešu valodā — tulkojis Uldis Bērziņš (apgāds “Neputns”) un versiju veidojis Imants Kalniņš (Medicīnas apgāds). (*Diena*. 2011. 6. jūn.; *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. 2011. 9. jūn.).

7. jūnijā LR 10. Saeimas deputātei, LZA ārzemju loceklei Rasmai Šildei-Kārkliņai — 65.

8. jūnijā mūžībā aizgājis fiziķis, LZA ārzemju loceklis, Lietuvas Zinātņu akadēmijas prezidents (2003–2009) Zenons Rokus Rudziks (dz. 16. 08. 1940.).

Latvijas Avīze publicējusi akadēmiķa Jāņa Stradiņa komentāru “Palūkoties uz vēsturi plašāk un dziļāk” — pēcvārdu prof. Eduarda

Andersa (E. Alperoviča) grāmatai “Latviešu vidū holokausta laikā”.

Akadēmiķei Ievai Osei — 50.

9. jūnijā literatūrzinātniecei, LZA goda doktorei Līvijai Volkovai — 80.

11. jūnijā literatūrzinātniekam, dzejniekam, LZA goda doktoram Ilgonim Bērsonam — 80. Jubilārs sagatavojis aforismu un dzeju krājumu „Manuprāt”, ko prezentēja Rīgas Latviešu biedrības Līgo zālē.

LZA korespondētājloceklim Andrim Ferdatam — 70.

14. jūnijā Latvijas Vēsturnieku komisija Litenes Tautas namā sarīkoja konferenci “Latvijas armijas iznīcināšana. 1939.–1941. gads” (*Latvijas Avīze*. 2011. 16. jūn.).

Sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju un Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi notika izbraukuma sēde LLU aģentūrā Biotehnoloģijas un veterinārmedicīnas zinātniskajā institūtā “Sīgra”.

14.–16. jūnijā LZA LMZN priekšsēdētāja akadēmiķe Baiba Rivža, zinātniskā sekretāre Ieva Brencē, kā arī vairāki nodaļas locekļi piedalījās Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku asociācijas 24. kongresā (turpmāk — Kongress). Kongress notiek katru ceturto gadu, un šogad to organizēja Zviedrijas Lauksaimniecības zinātņu universitāte Ultunā. Nākamais Kongress notiks 2015. g. Latvijā.

15. jūnijā Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejā atklāta izstāde „Rīgas Domam —

800". Atklāšanā runas sacīja Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas arhibīskaps *Dr. theol.* Jānis Vanags un akadēmiķis Jānis Stradiņš (*Latvijas Avīze*. 2011. 16. jūn.).

16. jūnijā Rīgā atklāj jaunu rūpnīcu, kurā zāļu ražotājs "Grindeks" ražos ursodeoksiholskābi (UDHS), kas paredzēta žultsakmeņu šķīdināšanai. Akadēmiķa Ivara Kalviņa komentārs: jaunā ražotne stiprinās Latvijas eksporta potenciālu, izveidos 35 jaunas darba vietas (*Latvijas Avīze*. 2011. 16. jūn.).

Diskusija par zinātnes universitātes konceptu: Mārcis Auziņš (LU), Gita Rēvelde (LR IZM), Roberts Ķīlis (Valsts prezidenta Stratēģiskās analīzes komisijas priekšsēdētājs), Arvids Barševskis (Daugavpils Universitāte), Nils Muižnieks (LU Sociālo un politisko pētījumu institūta direktors), Andris Teikmanis (LMA prorektors), Aldis Baumanis (b/a "Turība" valdes priekšsēdētāja vietnieks) un Jurita Krūma (Latvijas Studentu apvienības pārstāve).

Sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju un Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi notika izbraukuma sēde LLU aģentūrā "Zemkopības zinātniskais institūts".

Notika 2. Starptautiskā kodolmagnētiskās rezonanses konference Rīgā EAST-NMR.

LZA ārzemju loceklim Jānim Metzālam — 90.

17.–18. jūnijā LZA notika starptautiska konference „Padomju Savienības nodarītie zaudējumi Baltijā”. To organizēja Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vaidere un Latvijas Okupācijas izpētes biedrība. Aicināti zinātnieki un eksperti no Polijas, Lietuvas, Igaunijas, Grūzijas, Vācijas, Somijas, Latvijas, Ungārijas, Ukrainas, kā arī Eiropas Parlamenta deputāti (*Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. 2011. 17.–19. sept.).

20. jūnijā LZA, a/s "Latvijas Gāze" un RTU Attīstības fonda konkursa noslēguma pasākums P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas aktu zālē.

21. jūnijā LZA Senāta sēde, kurā zinātnisko ziņojumu "Hiperdimensijas, paralēlie uztvērēji, kompresīvā detektēšana un pēcspīdēšanas (*afterglow*) novērošana KMR spektroskopijā" sniedza LZA korespondētājloceklis Ēriks Kupče. Par 20. gs. Latvijas vēstures pētniecībā paveikto, problēmām un perspektīvām stāstīja LZA korespondētājloceklis Guntis Zemītis un *Dr.hist.* Irēna Šneidere, bet par 20. gs. starpkaru Latvijas sociālās vēstures izpēti seksualitātes un morāles aspektā *Dr.hist.* Ineta Lipša. Pēc Senāta sēdes LZA izstāžu hallē atklāja mākslinieka J. Kalnmaļā gleznu izstādi „Pasaules skats” (*Zinātnes Vētnesis*. 2011. 11. jūl.).

LZA goda doktoram Edurdam Andersam — 85.

23.–29. jūnijā LZA LMZN zinātniskā sekretāre Ieva Brence piedalījās Pirmajā starptautiskajā zinātniskajā konferencē par drošību un krīzes vadību būvniecības, tūrisma un mazo un vidējo uzņēmumu sektoros, kas norisinājās Kipras Eiropas Universitātē, Nikosijā. Konferences laikā tika prezentēts referāts "Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās: aktīvās nodarbinātības politikas pasākums ekonomiskās krīzes laikā".

26. jūnijā LZA goda doktoram Jukio Kobajasi — 80.

27. jūnijā sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju un Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi tika organizēta izbraukuma sēde LLU Lauksaimniecības fakultātes Mācību un pētījumu saimniecībā "Pēterlauki".

27. — 28. jūnijā ES 7. letvara programmas ERA-NET (*ERA — European Research*

Area) projekta "Ruragri" (*Facing sustainability: new relationship between rural areas and agriculture in Europe*) ietvaros, notika „Ruragri” projekta sanāksme, kurā dalībvalstu pārstāvji vienojās par kopīgiem aktuālajiem jautājumiem pētniecības stratēģijā. Kā prioritātes tika izvirzītas:

- ekosistēmu daudzveidība,
- dabas resursu izmantošanas pārvaldība,
- lauku rajonu attīstības sociāli ekonomiskie jautājumi,
- pilsētu un lauku rajonu sadarbība.

LZA sanāksmē pārstāvēja akadēmiķe Baiba Rivža un LZA Eiropas programmu centra projektu koordinatore Dace Tirzīte.

30. jūnijā, sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju un Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi, tika organizēta izbraukuma sēde SIA Pūres dārzkopības pētījumu centrā un APP Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūtā.

Jūlijs

Sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju un Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi, LZA LMZN organizēja izbraukuma sēdes:

1. jūlijā uz LLU SIA mācību un pētījumu saimniecību "Vecauce";

7. jūlijā uz APP Valsts Priekuļu lauku selekcijas institūtu;

8. jūlijā uz APP Latvijas Valsts augļkopības institūtu;

14. jūlijā uz SIA Latgales lauksaimniecības zinātnisko centru.

5. jūlijā LZA notika Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas, Nacionālās enerģētikas konfederācijas un LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas paplašinātā sēde. Sēdē ar referātu "Daži fragmen-

ti no enerģētikas un klimatmaiņas pētījumu vēstures" uzstājās LZA goda loceklis Viktors Zēbergs.

LZA goda loceklim, Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālā komitejā Goda prezidentam, izcilajam enerģētiķim Dr. habil. sc. ing. Viktoram Zēbergam — 85.

8. jūlijā Infekciju slimnīcā un ebreju slimnīcā "Bikur Cholim" atklātas piemiņas plāksnes akadēmiķim A. Bļugeram.

15. jūlijā notika LZA, a/s "Latvijas Dzelzceļš" un Rīgas Tehniskās universitātes attīstības fonda ekspertu komisijas sēde. Ekspertu komisija piešķīra Latvijas Zinātņu akadēmijas, a/s "Latvijas dzelzceļš" un Rīgas Tehniskās universitātes attīstības fonda 2011. gada balvas zinātnē Jānim Ceicānam — par mūža devumu Latvijas dzelzceļa transportā un Natāļjai Petuhovai — par pētījumiem dzelzceļa transporta nozarē. Balvas pasniegšana paredzēta 5. augustā.

17. jūlijā LZA ārzemju loceklim Nikolajam Balabkinam — 85.

20. jūlijā LU Akadēmiskā bibliotēka un Ungārijas Republikas vēstniecība Latvijā, Rūpniecības ielā 10, atklāja izstādi "Ungārija — Latvija: kultūrvēsturiskie sakari", veltītu Ungārijas un Latvijas diplomātisko sakaru atklāšanas 90. gadadienai.

29. jūlijā LZA goda loceklim Imantam Lancmanim — 70, kurš pilij veltījis visu savu dzīvi (*Mājas Viesis*. 2011. 22. jūl.; *Latvijas Avīze*. 2011. 27. jūl.; *Sestdiena*. 2011. 30. jūl.–5. aug.).

31. jūlijā LZA īstenajam loceklim *Dr.habil. chem.* Grigorijam Veinbergam — 70.

Ar svinīgu arhibīskapa J. Vanaga vadītu dievkalpojumu atzīmē Doma baznīcas 800

gadu jubileju, kas saistīta arī ar Domkapitula un Domscolas — pirmās skolas Baltijā — dibināšanu.

31. jūlijā–3. augustā LZA LMZN zinātniskā sekretāre Ieva Brencē Grieķijā, Atēnās, piedalījās starptautiskā zinātniskā konferencē “Mazie un vidējie uzņēmumi — vadība — marketing” un prezentēja referātu par bezdarba novērtējumu Latvijā.

Augusts

1. augustā LZA korespondētājloceklim Andrim Muižniekam — 50.

9. augustā LZA goda loceklim Oļģertam Kroderam — 90.

LZA goda loceklim Jurim Kronbergam — 65.

12. augustā LZA ārzemju loceklim Meinhardam Klasenam — 75.

16. augustā LZA goda loceklim Imantam Kokaram — 90.

20. augustā mākslas muzeja “Rīgas Birža” svinīga atklāšana.

23. augustā LZA korespondētājloceklim Konstantīnam Didenko — 65.

24.–28. augustā LZA LMZN zinātniskā sekretāre Ieva Brencē Itālijā, Perugijā, ar stenda referātu piedalījās starptautiskā zinātniskā konferencē “ICOAE2011” (*International Conference on Applied Economics — 2011*).

25.–26. augustā Alūksnē notika LZA, RPIVA un Alūksnes Domes organizēta konference “Alūksnes novada kultūrvēstures jaunajumi” (*Malienas Ziņas*. 2011. 16. un 27.

aug.; *Latvijas Avīze*. 2011. 25. aug.; *Zinātnes Vēstnesis*. 2011. 5. aug.).

27. augustā akadēmiķim Oļģertam Krasņam — 80 (*Zinātnes Vēstnesis*. 2011. 5. aug.).

30. augustā LZA korespondētājloceklim Jānim Janovam — 75.

31. augustā Irbenē, centrā “Kristāls”, notika Latvijas pirmā satelīta Venta–1 prezentācija. Piedalījās: LR IZ ministrs R. Broks, Ventspils pilsētas Domes priekšsēdētājs A. Lembergs, LZA prezidents J. Ekmanis, Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra direktors V. Avotiņš ar projektu “Informācijas, komunikācijas un signālapstrādes tehnoloģiju valsts nozīmes centra izveide”.

Venta–1 inženiermodeļi demonstrēja I. Kalniņš (Brēmenes universitāte), J. Žagars (Ventspils Augstskola), D. Reizniece-Ozola (Ventspils Augsto tehnoloģiju parks) (*Latvijas Avīze*. 2011. 1. sept.; *Business&Baltija*. 2011. 1. sept.; *Ventas Balss*. 2011. 2. sept.).

Septembris

1. septembrī darbu sāka Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā priekšsēdētāja, LZA korespondētājlocekļa Inna Šteinbuka (*Latvijas Avīze*. 2011. 27. aug. un 3. sept.).

LZA ārzemju loceklim Andrejam Daugulim — 60.

2. septembrī LZA goda loceklim Roaldam Dobrovenskim — 75.

5. septembrī LZA pasniegta šīgada (2011) Valtera Capa balva. Par foto un lāzeraparātūras izveidi kosmisko objektu novērošanai to saņēma fizikas doktori Māris Ābele

un Kazimirs Lapuška (*Latvijas Avīze*. 2011. 6. sept.).

LZA prezidents Juris Ekmanis un Rīgas Domes priekšsēdētājs Nils Ušakovs parakstīja līgumu par Rīgas pašvaldības apbalvojuma — balvas par nozīmīgu pētījumu humanitārajās un eksaktajās zinātņu nozarēs, kas saistās ar Rīgas attīstību, piešķiršanai (*Latvijas Avīze*. 2011. 6. sept.; *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. 2011. 6. sept.).

LZA goda loceklim Knutam Skujeniekam — 75 (*Latvijas Avīze*. 2011. 5. sept.).

LZA goda doktoram Jānim Rukšanam — 55.

LZA vadība, LZA LMZN un LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas pārstāvji, kolēģi no Latvijas Universitātes un Centrālās Statistikas pārvaldes, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes bijušie doktoranti — nu jau jaunie zinātņu doktori, tikās LZA, lai sveiktu akadēmiķi Oļģertu Krastiņu 80 gadu jubilejā.

8. septembrī galerijā “Rīga” atklāta LZA goda locekļa Imanta Lancmaņa gleznu izstāde “Ābola stāsts” (*Latvijas Avīze*. 2011. 9. sept.; *Diena*. 2011. 15. sept.).

10. septembrī — publicēti kultūras mantojuma 2011. gada balvu laureāti. Lielā balva piešķirta Imantam Lancmanim par mūža ieguldījumu (*Latvijas Avīze*. 2011.10. sept.).

LZA korespondētājloceklim Vladimiram Kasjanovam — 65.

LZA korespondētājloceklim Valdim Kokaram — 60.

12.–13. septembrī Rīgā notiek 7. Starptautiskā P. Valdena konference par organisko ķīmiju un RTU Materiālzinātņu fakultātes ēkā svinīgi atklāj Amerikas Ķīmijas biedrības dā-

vāto goda plaketi, kas veltīta Valdena apgriezības atklāšanai (1896) (*Zinātnes Vēstnesis*. 2011. 26. sept.).

13. septembrī LZA Senāta sēde. Zinātnisko ziņojumu “Svarīgu tehnoloģisko materiālu īpašību liela mēroga datormodelēšana no pirmajiem principiem” sniedza LZA korespondētājloceklis Jevgeņijs Kotomins. Senāts pieņēma lēmumu par LZA vārdbalvām 2012. gadam un izvirzīja kandidātu LR Ministru kabineta balvai zinātnē.

LZA korespondētājloceklim ilggadējam Ventspils radioastronomijas centra vadītājam Edgaram Bervaldam — 75.

LZA korespondētājlocekļi Mārai Jurei — 50.

LZA goda doktoram Valtam Ložam — 85.

14. septembrī notika LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas sēde. Nodaļas locekļi noklausījās LZA īstenā locekļa kandidāta, LZA korespondētājlocekļa *Dr. habil. phys.* Jevgeņija Kotomina ziņojumu “Svarīgu tehnoloģisko materiālu īpašību liela mēroga datormodelēšana no pirmajiem principiem”.

15. septembrī Trikātā atklāja LZA goda locekļa Andra Vārpas veidoto pieminekli Tālivaldim — senās Beverīnas valdniekam (*Latvijas Avīze*. 2011. 15. sept.).

Norisinājās LZA LMZN izbraukuma sēde LLU aģentūras Biotehnoloģijas un veterinārmedicīnas zinātniskajā institūtā “Sīgra”, temats — “Pārtikas kvalitāte, drošība un riski lauksaimniecībā”.

16. — 17. septembrī LU sācies Latvijas Vēsturnieku I kongress (*Latvijas Avīze*. 2011. 15. sept.; *Diena*. 2011.19. sept.; *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. 2011. 19. sept.).

17. septembrī miris ilggadējais ZA galvenais zinātniskais sekretārs akadēmiķis Vilis Samsons (dz. 03. 12. 1920.) (*Diena*. 2011. 20. un 21. sept.; *Latvijas Avīze*. 2011. 21. sept.).

Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas apbalvojumu komisija piešķirusi Baznīcas apbalvojumu "Uzticības vairogs" akadēmiķim Ivaram Kalviņam par ilggadēju un uzticīgu kalpošanu Baznīcai un ievērojamu ieguldījumu Ikšķīles sv. Meinarda dievnama atjaunošanā un draudzes nama celtniecībā (*Svētdienas Rīts*. 2011.17. sept.).

21.–25. septembrī LZA LMZN zinātniskā sekretāre Ieva Brence Melnkalnē, Miločerā, ar referātu piedalījās starptautiskā zinātniskā konferencē "Kļūdas tirgus darbībā un institūciju loma to novēršanā".

23. septembrī ar tematu "Aizraujošā ķīmija" Latvijā sesto reizi sākas Zinātnieku nakts (*Latvijas Avīze*. 2011. 23. sept.).

25.–28. septembrī LZA LMZN priekšsēdētāja akadēmiķe Baiba Rivža Čehijā, Prāgā, piedalījās Eiropas Lauksaimniecības pētījumu iniciatīvas konferencē "Lauksaim-

niecība — ar to saistītā pētniecība un inovācijas mainīgā pasaulē".

26. septembrī LZA goda loceklim Jānim Streičam — 75 (*Mājas Viesis*. 2011.16.–29. sept.; *Latvijas Avīze*. 2011. 22. sept.; *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. 2011. 23.–25. sept.).

27. septembrī Rīgas Latviešu biedrības Baltajā zālē notika Pasaules Latviešu zinātnieku III un Letonikas IV kongresam veltīta preses konference (*Latvijas Avīze*. 2011. 28. sept.).

28. septembrī notika LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas sēde. Nodaļas locekļi noklausījās LZA korespondētājlocekļa kandidāta RTU profesora *Dr.sc.ing.* Andreja Krasņikova ziņojumu par zinātnisko pētījumu rezultātiem.

30. septembrī LU Humanitāro zinātņu fakultātes Āzijas studiju nodaļas vadītājs Franks Kraushārs un Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere ielūdza uz Rabindranata Tagores 150. dzimšanas dienai veltīto sarīkojumu un izstādes "Rabindranats Tagore Latvijā un pasaulē" atklāšanu LU Akadēmiskajā bibliotēkā, Rūpniecības ielā 10.